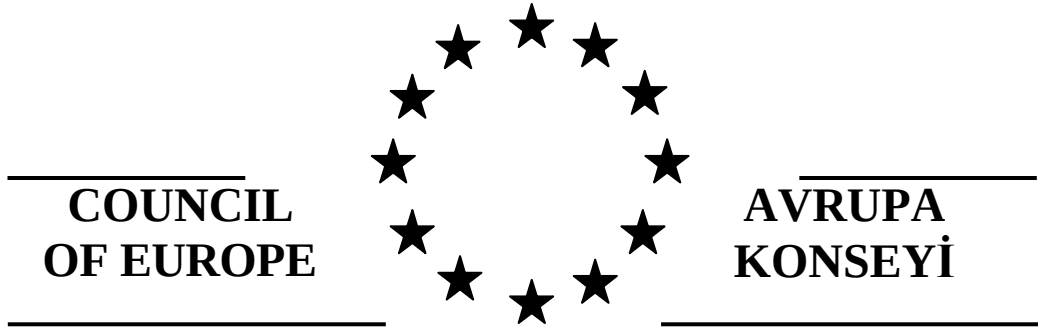

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

DÖRDÜNCÜ DAİRE

MUSA KARATAŞ – TÜRKİYE

(Başvuru no. 63315/00)

KARARIN ÖZET ÇEVİRİSİ

STRAZBURG

5 Ocak 2010

İşbu karar AIHS'nin 44/2 maddesinde belirtilen koşullar çerçevesinde kesinleşecektir. Şekli düzeltmelere tabi olabilir.

USUL

Türkiye Cumhuriyeti aleyhine açılan 63315/00 no'lu davanın nedeni, Musa Karataş (“başvuran”) adlı T.C. vatandaşının, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’ne 25 Eylül 2000 tarihinde, İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına ilişkin Sözleşme’nin (“Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin - AİHS”) 34. maddesi uyarınca yapmış olduğu başvurdur.

Hukuki yardım verilen başvuran İstanbul Barosu avukatlarından Özcan Kılıç tarafından temsil edilmiştir.

OLAYLAR

DAVANIN OLAYLARI

1956 doğumlu başvuran Kocaeli cezaevinde müebbet hapis cezasını çekmektedir.

A. Giriş

Davanın olayları taraflar arasında ihtilaflıdır. Başvuranın sunduğu şekliyle olaylar B başlığı altında özetlenmiştir. Hükümet’in olaylara ilişkin görüşleri C başlığı altında verilmiştir. Tarafların sundukları yazılı belgeye dayalı deliller D başlığı altında sunulmuştur.

B. Başvuranın olaylara ilişkin görüşü

Başvuran 24 Ekim 1997 tarihinde, İstanbul'da Terörle Mücadele Şubesine bağlı polisler tarafından eşi, 11 yaşındaki oğlu, kardeşi, kardeşinin eşi ve arkadaşı ile birlikte yasa dışı TKEP/L (Türkiye Komünist Emek Partisi) örgütüne üye olmak şüphesiyle gözaltına alınmıştır. Başvuran gözaltında bulunduğu sırada işkenceye eşdeğer kötü muameleye maruz kaldığını ve baskı altında ifade imzalamaya zorlandığını iddia etmiştir.

Başvuran 27 Ekim 1997 tarihinde doktora götürülmüştür. Doktor başvuranın her iki bileğinde şişlik, sağ el bileğinde hareket kısıtlılığı ve sol el bilekte hassasiyet gözlemlemiştir.

31 Ekim 1997 tarihinde, başvuran, diğer şüphelilerle beraber İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Savcısı’na gönderilmiştir. Başvuran polise verdiği ifadenin doğruluğunu kabul etmemiştir. Ayrıca işkenceye maruz kaldığını iddia etmiş, kendisine yapılan muamelenin ayrıntılarını vermiştir. Cumhuriyet Savcısı’ndan kendisine kötü muamelede bulunan polisler hakkında soruşturma başlatmasını istemiştir.

Başvuran aynı gün bir adli tıp uzmanı tarafından muayene edilmiştir. Doktor başvuranın bilekleriyle parmaklarının belirli hareketleri yapamadığını kaydetmiştir.

İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Savcılığı başvuranın kötü muamele iddialarına ilişkin soruşturma yürütülmesini istemiştir. Fatih Cumhuriyet Savcısı, belirlenemeyen bir tarihte, İstanbul Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şubesi’nde görevli polisler hakkında soruşturma başlatmıştır. Savcı 3 Şubat 1998 tarihinde polisler hakkında delil yetersizliğinden dava açılmaması kararı vermiş, soruşturma sona ermiştir. Beyoğlu Ağır Ceza Mahkemesi 17 Mayıs 2000 tarihinde başvuranın karara itirazını reddetmiştir.

Başvuran belirlenemeyen bir tarihte Kandıra cezaevine nakledilmiştir. Nakil sırasında askerlerin kötü muamelesine uğradığını iddia etmiştir.

Başvuranın avukatı 16 Şubat 2001 tarihinde başvurayı Kandıra cezaevinde ziyaret etmiştir. Cezaevi yetkilileri, avukatın, başvuranın itirazına ilişkin belgeleri, bu belgelerin öncelikle cezaevi yetkilileri tarafından incelemek üzere sunulmasını reddetmesi nedeniyle başvurana vermesini engellemişlerdir.

C. Hükümet'in olaylara ilişkin görüşleri

Başvuran 24 Ekim 1997 tarihinde TKEP/L'nin faaliyetlerine ilişkin bir soruşturma kapsamında polislerce yakalanmıştır. Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şubesi'nde (sic) gözaltına konulmuştur. Başvuranın TKEP/L'nin genel sekreteri olduğu tespit edilmiştir.

İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi Savcısı 25 Ekim 1997 tarihinde başvuranın gözaltı süresinin 28 Ekim 1997 tarihine dek uzatılması yetkisi vermiştir. İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi hakimi 28 Ekim 1997 tarihinde başvuranın gözaltı süresini 31 Ekim 1997 tarihinde dek uzatmıştır.

Haseki Hastanesi'nde görevli doktor 27 Ekim 1997 tarihinde başvurayı muayene etmiştir. Başvuran 31 Ekim 1997 tarihinde Adli Tıp Kurumu'nda bir kez daha muayene edilmiştir.

Polis 29 Ekim 1997 tarihinde başvuranın ifadesini almıştır. İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi 19 Nisan 2000 tarihinde başvurayı müebbet hapis cezasına çarptırmıştır. Başvuranın mahkumiyeti 19 Mayıs 2001 tarihinde Yargıtay tarafından onanmıştır.

D. Tarafların sundukları yazılı belgeye dayalı deliller

İzleyen bilgiler, tarafların sundukları belgelerden alıntılanmıştır.

1. Başvuranın yakalanıp gözaltına alınması

24 Ekim 1997 tarihinde düzenlenen yakalama tutanağına göre, İstanbul Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şubesi'nde görevli polis memurları, istihbarat raporlarına göre hakkında arama emri çıkartılan başvuranın İstanbul Moda'da yaşadığı adresi tespit etmişlerdir. Polisler adrese gittiklerinde, başvuranın dairesinin bulunduğu binayı terk eden bir şahsı görmüşlerdir. Polisler şahıstan kimliğini göstermesini istemişlerdir. Bunun üzerine şahıs kaçmaya başlamış, kovalamaca sonucu altı polis memuru tarafından yakalanmıştır. Şahıs polis arabasına bindirilmiş, polisler "şahsı arabaya bindirmek için zor kullanmışlardır". Şahsın üzerinde Sedat Kılıç adına düzenlenmiş bir kimlik bulunmuştur.

Polisler şahsı emniyet müdürlüğüne götürmüşler, burada sorgulamışlardır. Yakalanan şahsın başvuran olduğu, Sedat Kılıç adına düzenlenmiş kimliğin de sahte olduğu anlaşılmıştır. Ceplerinde iki anahtar bulunmuştur. Başvuran, anahtarların N.P. adındaki kadınla paylaştığı eve ait olduğunu iddia etmiştir. Polis başvurayı bu daireye götürmüş, burada, *inter alia*, bir silah, kurşunlar, karbon sülfür gazı tüpü haznesi, sol içerikli dergiler, kitaplar ve 400 ABD Doları bulmuştur.

27 Ekim 1997 tarihinde İstanbul Haseki Hastanesi acil servisinde görevli doktorun düzenlediği adli tıp raporunda izleyen ifade yer almıştır:

“Sağ el bilekte şişlik, sağ el bilekte hareket kısıtlılığı, sol el bilekte ise hafif şişlik ve hassasiyet...”

29 Ekim 1997 tarihinde iki polis memuru - hala gözaltında olan - başvurandan on iki sayfalık ifade almışlardır. Başvuran bu ifadede, *inter alia*, TKEP/L'nin genel sekreteri olduğunu ifade etmiştir.

30 Ekim 1997 tarihinde, başvuran, başvuranın kardeşi, kardeşinin eşi ve M.A.A. adındaki şahsın avukatları bulunmaksızın ifadeleri alınmıştır. Bu ifadeler, karakolda, yukarıda belirtilen tüm şahıslar aynı odada bulunduğu sırada, yüzleşme esnasında alınmıştır. Başvuran “yasadışı silahlı TKEP/L örgütünün lideri olduğunu”, “M.A.A., kardeşi ve kardeşini eşinin de bu örgütün üyesi olduklarını” ifade etmiştir. Başvuranın kardeşi ve M.A.A., başvuranın TKEP/L'nin lideri olduğunu ifade etmiştir. Aynı gün başvurana, bazı şahısların fotoğrafları gösterilmiş, başvuran bu şahısların TKEP/L üyesi olduklarını ifade etmiştir.

Başvuran, gözaltı süresinin bitimi olan 31 Ekim 1997 tarihinde, İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi Savcılığı'na nakledilmiştir. Savcıya ayrıca polisin düzenlediği ve soruşturma sırasında toplanan bilgiyi sunan bir rapor gönderilmiştir. Bu rapordan, 24 Ekim 1997 tarihinde başvuranın eşi ile N.P. adlı bir kadının da gözaltına alındığı anlaşılmaktadır. Başvuranın kardeşinin de aralarında bulunduğu diğer altı kişi 26 Ekim 1997 tarihinde tutuklanmıştır.

Aynı gün İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi Savcısı başvuranın ifadesini almıştır. Avukatı olmayan başvuran, *inter alia*, gözaltındayken kendi isteğiyle ifade vermediğini ifade etmiştir. Aralarında kollarından askıya alınma yöntemleri de dahil olmak üzere kötü muameleye uğramıştır. Ayrıca polis memurları başvuranın hayalarını sıkış, küfretmişlerdir. Başvuran ayrıca TKEP/L üyesi olduğunun doğru olduğunu ancak bu örgütün hiçbir zaman lideri olmadığını belirtmiştir. TKEP/L içinde bazı eylemlerde yer almasına karşın, bu eylemlerin hiçbirine şiddet veyahut silah karışmamıştır. Silah da dahil olmak üzere, soruşturma esnasında ele geçirilen eşyaların kendisine ait olduklarını, diğer şüphelilerin bunlarla ilgisi olmadığını belirtmiştir. Başvuran ayrıca savcıdan kötü muameleden sorumlu polis memurları hakkında soruşturma açılmasını talep etmiştir.

Devlet güvenlik mahkemesinde görevli hakim, aynı gün başvurandan, avukatı bulunmadığı halde, yine ifade almıştır. Başvuran o gün savcıya verdiği ifadenin içeriğinin doğru olduğunu ifade etmiştir. 29 Ekim 1997 tarihinde kendisinden alınan on iki sayfalık ifadenin içeriğinin, savcıya verdiği ifadeyle çeliştiği suretiyle, doğru olmadığını belirtmiştir. Kardeşini, kardeşinin eşini ve M.A.A.'yı gözaltında gördüğünü ancak polislerle, fotoğrafları gösterilen şahısları tanımadığını söylediğini belirtmiştir.

Başvuranın kardeşi ve aynı gün görevli hakimın sorguladığı geri kalan tutuklular, herhangi yasadışı bir örgüt üyesi olduklarını kabul etmemişlerdir.

Görevli hakim cezai dava açılmasını askıya alarak, başvuranın cezaevine gönderilmesine karar vermiştir.

31 Ekim 1997 tarihinde başvuran ve diğer sekiz kişi İstanbul Adli Tıp Enstitüsü'nde muayeneden geçirilmiş ve bir rapor düzenlenmiştir. Rapora göre, başvuran “sağ el bileğinde

esneklik kaybı, sağ el parmak hareketlerinde kısıtlılık, sol elinin dış yüzünde iğne batması ve uyuşma hissinden” şikayetçi olmuştur. Raporda ayrıca “Haseki Hastanesi’nin düzenlediği rapora göre [başvuranın] belirli el ve bilek hareketlerini yapamadığı” ifade edilmiştir. “Ortopedik patoloji” saptanmamıştır. Bu rapora göre, M.A.A.’nın da aralarında bulunduğu iki sanık hayalarında ağrıdan şikayetçi olmuşlardır.

2. Başvuranın kötü muamele şikayetlerine ilişkin soruşturma

Savcılık belirlenemeyen bir tarihte İstanbul Fatih Cumhuriyet Savcılığı’na bir yazı göndermiş, başvuranın kötü muamele şikayetine ilişkin “gerekli tedbirlerin alınmasını” talep etmiştir. Yukarıda bahsedilen iki raporun birer suretiyle, başvuranın kötü muamele şikayetini belirttiği ifade de Savcı’nın yazısına eklenmiştir. Bu yazı Fatih Savcısı’na 12 Aralık 1997 tarihinde ulaşmıştır.

Fatih Savcısı 16 Aralık 1997 tarihinde İstanbul Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şubesi’nden başvurunu gözetiminde sorgulayan polislerin kimliklerini belirlemesini istemiştir.

Fatih Savcısı 13 Ocak 1998 tarihinde H.Y. ve K.Ç. adındaki polisleri sorgulamış, H.Y. başvuranın sorgulamasına katıldığını kabul etmiş, ancak kötü muamelede bulunduğunu kabul etmemiştir.

K.Ç. başvuranın yakalanmasında görev yaptığını ifade etmiştir. K.Ç.’ye göre başvuran gözetimine alınmaya karşı koymuş, birkaç polis başvuranı kontrol altına alabilmek için yere yatırmak zorunda kalmıştır. Başvuran elleri kelepçelenip polis arabasına bindirildikten sonra, kelepçeleri çıkarıp kaçmaya yeltenmiştir. Gözetiminde başvurana kötü muamelede bulunulmamıştır. Başvuran kendi isteğiyle ifade vermiş, örgütle ilişkisi olduğunu inkar etmiştir. K.Ç. ayrıca tıbbi raporlarda ortopedik patoloji saptanmadığını ifade etmiştir.

Fatih Savcısı 3 Şubat 1998 tarihinde başvuranın kötü muamele iddialarına ilişkin kimse hakkında dava açılmamasına karar vermiştir. Fatih Savcısı’na göre başvuranın kendi “soyut iddiaları”ndan başka, dava açılmasını haklı çıkaracak delil bulunmamaktadır. Başvuran belirlenemeyen bir tarihte savcının dava açılmaması kararına itiraz etmiştir.

Beyoğlu Ağır Ceza Mahkemesi 17 Mayıs 2000 tarihinde başvuranın itirazını reddetmiştir. Ağır Ceza Mahkemesi’nin kararı şöyledir: “Başvuranın muayenesine ilişkin raporun içeriğiyle ilgili olarak, şüphelilerin savunma argümanları ile savcının dava açmama kararındaki gerekçeye dayanarak, itiraz reddedildi.”

3. Başvuranın yargılanması ve mahkumiyeti

Bu esnada, 3 Aralık 1997 tarihinde, İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Savcısı bir iddianame sunmuş, başvuranı, o tarihte yürürlükte olan TCK’nın 146/1 maddesi kapsamındaki suçu işlemekle itham etmiş, idam cezasına çarptırılmasını istemiştir. Savcı başvuranın, TCK’nın 146/1 maddesi çerçevesinde suç olarak değerlendirilen “anayasal düzeni bozma amacını” güden TKEP/L’nin genel sekreteri olduğunu savunmuştur. Savcı ayrıca başvuranın gözetimindeyken verdiği ifadesinde TKEP/L’nin lideri olduğunu kabul etmesine karşın, Savcı huzurunda bunu inkar etmiş, TKEP/L’nin üyesi olduğunu ifade etmiştir. Bununla beraber, Savcı’ya göre, M.A.A.’nın gözetiminde verdiği ifade başvuranın TKEP/L’nin genel sekreteri olduğunu ortaya koymuştur. Savcı, iddianamesinde, M.A.A.’nın savcı ve hakim önüne çıkarıldığında, ifadeyi kabul etmediğini gözlemlemiştir.

İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi'nde (bundan böyle "ilk derece mahkemesi" olarak anılacaktır) görülen duruşmalar sırasında, başvuran, TKEP/L'nin lideri olduğu iddialarının doğruluğunu inkar etmiştir; örgüt üyesi olmasına karşın, karar mercii olmamıştır. Başvuran ayrıca gözaltında işkenceye maruz kaldığını ileri sürmüştür. Bu ifadelerin başvuran tarafından yinelenerek inkar edildiği göz önünde bulundurulduğunda, ispat değerleri bulunmadığı için başvuran aleyhinde kullanılmaları kabul edilemez.

Başvuranın kardeşi, ilk derece mahkemesine, gözaltında yüzleşme esnasında verdiği ifadenin içeriğinin doğru olmadığını ifade etmiştir.

Duruşmalardan biri sırasında, M.A.A., ilk derece mahkemesine gözaltında verdiği ifadenin içeriğinin doğru olmadığını, mahkeme salonunda bulunan sanıklardan hiçbirini tanımadığını ifade etmiştir. Bu duruşmanın tam metin kayıtlarına göre, başvuran M.A.A. ifade verdiği sırada mahkeme salonundaydı.

Ayrıca yargılama sırasında, başvuran, gözaltına alınmaya karşı koyduğunu kabul etmiş, kendisini silahla tehdit eden polislerle arasında arbede yaşandığını belirtmiştir. Polislerin girişimlerine karşı koymak için elinden gelen her şeyi yaptıysa da, etkisiz hale getirilmiştir.

Savcı 12 Mayıs 1999 tarihinde, ilk derece mahkemesine başvuran hakkındaki davanın esasına ilişkin nihai görüşünü sunmuştur. Savcı, TKEP lideri olduğu gerekçesiyle başka bir davada yargılanan T.T. adlı şahsın, başvuranın TKEP üyesi olduğunu ancak buradan ayrılıp TKEP/L'yi kurduğunu belirttiğini ifade etmiştir. Savcıya göre T.T.'nin ifadesi başvuranın gözaltında verdiği ifadeyi desteklemiştir.

Başvuranın avukatı 16 Temmuz 1999 tarihinde ilk derece mahkemesinden soruşturmanın kapsamını genişletmesini talep etmiştir. Başvuranın ve diğer sanıkların gözaltında verdikleri ifadelerin Türk hukukunda delil niteliği taşımadıklarını belirtmiştir. Her halükarda, bu sanıkların çoğu daha sonra ifadelerini geri çekmişlerdir. İlk derece mahkemesinden müvekkili aleyhinde kanıt gösteren tüm bu kişileri dinlenmek üzere mahkemeye çağırmasını talep etmiştir.

İlk derece mahkemesi, aynı gün, başvuranın, soruşturmanın kapsamının genişletilmesi talebini izleyen gerekçeyle reddetmiştir: "Bu talepler zaten incelenmiş ve ilgili belgeler dosyaya konulmuştur. [Başvurana ait] diğer talepler davaya ilişkin yeni noktaları açıklığa kavuşturmayacaktır."

Başvuranın avukatı, ilk derece mahkemesine 24 Ocak 2000 tarihinde sunduğu diğer yazılı savunma dilekçelerinde, dosyadaki deliller ışığında, başvuranın TCK'nın 168/2 maddesinde tanımlanan bir suç olan silahlı örgüt üyeliğiyle itham edilmesinin ihtimal dahilinde olmasına karşın, müvekkilinin TCK'nın 146/1 maddesinde tanımlanan suçla itham edilmesi için hiçbir belge veya hukuki dayanak bulunmadığını savunmuştur. Başka bir dava sırasında verilen ve müvekkilinin adının karıştığı ifadeler delil teşkil edemez. Avukat 16 Temmuz 1999 tarihli taleplerini yinelemiş, ilk derece mahkemesinden tanıkları çağırma kararını gözden geçirmesini istemiştir.

İlk derece mahkemesi 19 Nisan 2000 tarihinde başvurayı suçlu bulmuştur. Mahkeme kararında başvuran ve diğer sanıkların gözaltında verdikleri ifadelere dayanmıştır. İlk derece mahkemesine göre başvuran ve diğer sanıkların gözaltında verdikleri ifadeler "açık ve

doğrudur". Öte yandan başvuranın karakoldan serbest bırakılmasından sonra savcı ve görevli hakime verdiği ve TKEP/L'nin üyesi olduğunu ancak lideri olmadığını belirttiği ifadeler ilk derece mahkemesi tarafından "sahte" olarak değerlendirilmişlerdir. İlk derece mahkemesine göre, başvuran ve sanıkların gözaltında verdikleri ifadeler, aynı örgüte üyelikle suçlanan diğer kişilerin ifadeleriyle beraber incelendiğinde, başvuranın TKEP/L'nin lideri olduğunu ortaya koymaktadır. Durum böyleyken, ilk derece mahkemesi TKEP/L'nin tüm eylemlerinden başvuranı sorumlu tutmanın uygun olacağı kanısına varmıştır. TKEP/L'nin egemen sistemi, şiddet yoluyla, Marksist Leninist ilkelere dayalı proleter diktatörlükle değiştirmeyi amaçlayan eylemlere katılan bir örgüt olduğu kaydedildiğinde, ilk derece mahkemesi, başvuranın TCK'nın 146/1 maddesinde tanımlanan suçu işlediğine karar vermiş, idam cezasına çarptırmıştır. Bu ceza ömür boyu hapis cezasına çevrilmiştir.

İlk derece mahkemesi, yedi sanıktan altısını delil yetersizliğinden serbest bırakmıştır. Bu sanıkların gözaltında verdikleri ifadelerde TKEP/L üyesi olduklarını kabul etmelerine karşılık, daha sonra bu ifadelerinin gerçeği yansıtmadığını ifade etmişlerdir.

Başvuran 21 Şubat 2001 tarihinde ilk derece mahkemesinin kararına itiraz etmiş, tarafların eşitliği ilkesinin, ilk derece mahkemesinin soruşturmanın kapsamını genişletmeyi reddetmesi nedeniyle ihlal edildiğini savunmuştur.

19 Mart 2001 tarihinde, duruşmanın ardından, Yargıtay, ilk derece mahkemesinin kararının başvuranla ilgili kısmını onamış, altı sanıkla ilgili kısmını, ilk derece mahkemesinin diğer davalardan yargılanan bazı sanıkları mahkemede dinlemeyerek, altı sanık hakkında delil toplamaması nedeniyle bozmuştur.

HUKUK

I. AİHS'NİN 1. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI

Başvuran, Savunmacı Hükümet'in, AİHS'nin 1. maddesinde belirlenen hak ve özgürlükleri sağlamadığından şikayetçi olmuştur.

Hükümet bu argümana itiraz etmiştir.

AİHM, 1. maddenin tamamen genel bir yükümlülük içerdiğini, diğer maddelerle aynı anda ve bunlarla bağlantılı olarak atıfta bulunulsa bile, ayrı bir ihlal konusu olabilecek bir hüküm olarak görülmemesi gerektiğini yineler (*Doğan ve Diğerleri – Türkiye*, 8803-8811/02 ve 8815-8819/02). Bu nedenle bu şikayetin açıkça dayanaktan yoksun olduğu gerekçesiyle AİHS'nin 35/1 maddesi uyarınca reddedilmesi gerektiği kanısındadır.

II. AİHS'NİN 3. VE 13. MADDELERİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI

Başvuran, gözaltındayken AİHS'nin 3. maddesi çerçevesinde işkenceye eşdeğer kötü muameleye maruz kaldığından şikayetçi olmuştur. Aynı madde kapsamında, cezaevine nakli sırasında kötü muameleye uğradığını iddia etmiştir. AİHS'nin 13. maddesine atıfta bulunarak, yetkili makamların, kötü muamele iddialarına ilişkin etkili bir soruşturma yürütmediklerinden bu nedenle kendisini etkili iç hukuk yollarından mahrum bıraktıklarından şikayetçi olmuştur.

AİHM bu şikayetlerin yalnızca AİHS'nin 3. maddesi bakımından incelenmesi gerektiği kanısındadır.

Hükümet, başvuranın şikayetinin iç hukuk ve idari başvuru yollarını tüketmediği gerekçesiyle kabuledilemez olarak ilan edilmesi gerektiğini savunmuştur.

Ayrıca, Hükümet, başvuranın kötü muameleye uğradığını kabul etmemiştir. Tıbbi raporlarda kötü muamele emaresine rastlandığına ilişkin ifade bulunmamaktadır. Hükümet'e göre, başvuranın bileğindeki yaralar gözaltına alınmayı reddederken oluşmuştur. Bu bağlamda, Hükümet, 24 Ekim 1997 tarihli yakalama tutanağına atıfta bulunmuş ve polislerin kaçmaya yeltenen başvurana kovalamak zorunda kalıp polis arabasına bindirdiklerini belirtmiştir. Hükümet, ayrıca, AİHM'nin dikkatini, duruşma sırasında başvuranın yakalanmamak için direndiğini ve polislerle fiziksel mücadeleye girdiğini kabul ettiği konusuna çekmiştir.

Başvuran, kötü muamele şikayetine ilişkin cezai hukuk yollarını tüketerek iç hukuk yollarının tüketilmesi zorunluluğunu yerine getirdiğini belirtmiştir. Cumhuriyet Savcısı tarafından yeterli bir soruşturma yapılmış olsaydı, kötü muamelenin ardındaki koşullar netleştirilebilirdi. Öte yandan, Hükümet'in atıfta bulunduğu medeni ve idari hukuk yolları, başvuranın kötü muamele şikayetine ilişkin etkili hukuk yollarını temsil etmemiştir.

Başvuran, ayrıca, kötü muamele iddialarının tıbbi delillerle desteklendiğini ifade etmiştir. Başvuran, gözaltından çıkar çıkmaz iddialarını adli makamlar huzurunda dile getirmiş, yargılama sırasında da iddialarını sürdürmüştür. Başvurana göre, Hükümet'in yaralanmaların yakalanırken direnmesi sırasında oluştuğu iddiası dayanaktan yoksundur; çünkü başvuran yakalama sırasında direnmemiştir.

Başvuranın AİHS'nin 3. maddesi kapsamındaki şikayetinin aşağıda belirtilen nedenlerle açıkça dayanaktan yoksun olduğunu kaydeden AİHM, bu şikayetin kabuledilemez nitelikte olduğuna karar verir. Bu nedenle, AİHM, söz konusu şikayetle ilgili olarak iç hukuk yollarının tüketilmesi zorunluluğunun yerine getirilip getirilmediği konusunun incelenmesine gerek olmadığı kanaatindedir.

AİHM, yerleşik içtihadına göre, sağlıklı bir halde gözaltına alınan bir kişinin serbest bırakıldığında yaralı olduğu görüldüğünde, bu yaraların neden kaynaklandığına dair makul bir açıklama yapma görevinin Devlet'e ait olduğunu, aksi halde AİHS'nin 3. maddesi uyarınca açık bir sorunun ortaya çıkacağını hatırlatır (*Tomasi / Fransa*, A Serisi no. 241-A). Ayrıca, AİHM, özgürlüğünden mahrum bırakılan ve güç kullanımını gerektirmeyen bir tutum sergileyen kişiye karşı güç kullanmanın, insan onurunu zedelediğini ve prensip olarak da 3. madde tarafından güvence altına alınan hakkın ihlalini teşkil ettiğini hatırlatır (*Mathew / Hollanda*, no. 24919/03).

Söz konusu davada, Hükümet'in iddiasına göre, yaralanmaların oluştuğu sırada başvuran henüz polis karakolunda gözaltına alınmamıştı. Ancak, başvuran, yakalandığı andan itibaren polis memurlarının gözetimine girmiştir. AİHM, yukarıda anlatılanlar ışığında, başvuranın yakalanmasının Devlet'in gözetimi altına girmekle eşdeğer olduğu kanaatine varır (*mutatis mutandis*, *Yasin Ateş / Türkiye*, no. 30949/96). Dolayısıyla, AİHM, başvuranda görülen yaralar için makul bir açıklama yapma görevinin Devlet'e ait olduğu sonucuna varır.

27 Ekim 1997 tarihli sağlık raporunda, başvuranın el bileklerinde şişlik ve hareket kısıtlılığı tespit edilmiştir. Ayrıca, 31 Ekim 1997 tarihli sağlık raporundan, başvuranın “sağ el bileğinde fleksiyon kaybından, sağ el parmaklarını hareket ettiremediğinden ve sol elinin dış yüzünde karıncalanma ve uyuşukluk hissi bulunduğundan” şikayet ettiği anlaşılmaktadır. Sağlık raporlarında bunların dışında herhangi bir yaralanmadan bahsedilmemiştir.

Hükümet, başvuranın bileklerindeki yaraların yakalanmamak için direndiği sırada olduğuunu iddia etmiştir. Hükümet, söz konusu açıklamasını desteklemek üzere yakalama tutanağına ve başvuranın yargılama sırasında verdiği ifadesine atıfta bulunmuştur. Verdiği ifadeye göre, başvuran, yakalanmamak için fiziksel anlamda direnmiş ve kelepçe takılırken ve arabaya bindirilirken polislerle boğuşmuştur. AİHM, ayrıca, başvuranı yakalayan polis memurlarından birinin ifadesinin başvuranın ifadesini desteklediğini kaydeder. Söz konusu ifadeye göre, birkaç polis memuru başvuranı kontrol altına alabilmek için yere doğru yatırmıştır. Kelepçelenmesine ve polis aracına bindirilmesine rağmen, başvuran kelepçeleri çıkarmaya çalışmıştır.

AİHM, sağlık raporlarında kaydedilen yaralanmaların yukarıda anlatılan olaylarla tutarlı olduğuunu gözlemlemektedir. Bu bağlamda, AİHM, ayrıca, başvuranın işkenceye maruz kaldığını iddia etmek dışında, başvuru formunda veya görüşlerinde iddia konusu işkenceye ilişkin net bir bilgi vermediğini kaydeder. Başvuranın 31 Ekim 1997 tarihinde Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Savcısı önüne çıkartıldığında öne sürdüğu iddialarla (kollarından asıldığı ve polisler tarafından hayalarının sıkıldığı iddiası) ilgili olarak, AİHM, kollardan asılma sonucunda gözle görülür yara izlerinin oluşmasının bekleneceği kanaatindedir. Ancak, sağlık raporlarının hiçbirisinde bu tür bir kötü muamele sonucu oluşabilecek yaralanmalardan bahsedilmemektedir. Ayrıca, diğer iki sanığın aksine, başvuran doktora hayalarında ağrı olduğundan bahsetmemiştir. Bu bağlamda, AİHM, başvuranın sağlık raporlarının doğruluğuna itiraz etmediğini, sağlık raporlarının şikayetlerini veya oluşan yaralanmaları tam anlamıyla yansıtmadığı veya şikayetlerinin sağlık raporlarına doğru bir biçimde kaydedilmediği iddiasında bulunmadığını kaydeder.

Yukarıda anlatılanlar ışığında, sağlık raporlarında bahsedilen yaralanmaların niteliğini ve boyutunu göz önünde bulunduran AİHM, Hükümet’in yaralanmaların başvuranın yakalanmamak için polise direndiği sırada olduğu yönündeki açıklamasının mantıklı olduğu kanaatine varır. Dolayısıyla, AİHM, başvuranın tutumu nedeniyle polisin zor kullanmaya mecbur kaldığı sonucuna varır.

Başvuranın cezaevine gönderilmesi sırasında kötü muamele gördüğu iddiasıyla ilgili olarak, AİHM, başvuranın, gerçekten böyle bir kötü muamele uygulandığını veya ulusal düzeyde soruşturma yapan makamlar önünde bu yönde şikayette bulunulduğunu gösteren herhangi bir belge sunmadığını gözlemlemektedir.

Başvuranın kötü muamele iddialarına ilişkin etkili bir soruşturma yapılmadığı yönündeki şikayetle ilgili olarak, AİHM, başvuranın Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Savcısı önünde gözaltındayken kötü muameleye maruz kaldığını iddia ettiğini gözlemlemektedir. Cumhuriyet Savcısı, başvuranın şikayetlerini ve sağlık raporlarını içeren dosyayı Fatih Cumhuriyet Savcısı’na göndermiş ve soruşturma başlatılmasını talep etmiştir.

Fatih Cumhuriyet Savcısı, başvuranın yakalanmasından ve sorgulanmasından sorumlu polis memurlarının kimliklerini belirleyerek doğrudan bu kişileri sorgulamıştır.

Fatih Cumhuriyet Savcısı, polis memurlarının ifadelerini ve yakalama tutanağını göz önünde bulundurarak, polis memurları hakkında takipsizlik kararı vermiştir. Beyoğlu Ağır Ceza Mahkemesi, Fatih Cumhuriyet Savcısı'nın takipsizlik kararına karşı başvuranın açtığı temyiz davasını incelerken, delilleri ve yapılan soruşturmayı değerlendirmiştir.

AIHM, söz konusu dava koşullarında ve elindeki deliller ışığında, soruşturmayı yürüten makamların bütün makul adımları attıkları ve başvuranın el bileklerinde görülen yaraların sebebini tespit etmek için titizlikle çalıştıkları kanaatine varmıştır. Söz konusu makamlar tarafından varılan sonuç, gerçekten de AIHM'nin başvuranın tutumu nedeniyle polis memurlarının zor kullanmaya mecbur kaldıkları yönündeki değerlendirmesinin temelini oluşturmaktadır.

Sonuç olarak, ulusal makamlar tarafından yapılan soruşturma AIHS'nin 3. maddesinde yer alan koşulları yerine getirmektedir.

Yukarıda anlatılanlar ışığında, başvuranın AIHS'nin 3. maddesi uyarınca yapmış olduğu şikayetlerin açıkça dayanaktan yoksun olduğunu kaydeden AIHM, bu şikayetlerin AIHS'nin 35/3 maddesi uyarınca reddedilmesi gerektiğine karar verir.

III. AIHS'NİN 6. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİALARI

Başvuran, gözaltındayken ve Cumhuriyet Savcısı ile hakim önüne çıkarıldığı sırada avukat yardımından yararlandırılmadığı konusunda şikayetçi olmuş ve bu şikayetini AIHS'nin 6. maddesine dayandırmıştır. Başvuran, ayrıca, kötü muamele altında alınan ifadelerine dayanarak mahkum edildiğini ve cezaevi yetkilileri tarafından avukatının kendisine bazı önemli belgeleri ulaştırmasının engellenmesi nedeniyle savunmasını hazırlaması için kendisine yeterli süre ve imkânın tanınmadığını iddia etmiştir.

Hükümet, başvuranın iddialarına itiraz etmiş ve yukarıda adı geçen *Dikme* davasında verilen karara atıfta bulunarak, ön soruşturma sırasında AIHS'nin 6/3(c) maddesinin uygulanma şeklinin yargılamanın özelliklerine ve davanın koşullarına bağlı olduğunu iddia etmiştir. 6. maddenin amacının –adil yargılama- gerçekleşip gerçekleşmediğini belirlemek için dava kapsamında yürütülen yargılamanın tamamının göz önünde bulundurulması gerekir.

Hükümet, bu bağlamda, hem ilk derece mahkemesi önündeki ceza yargılaması hem de Yargıtay önündeki duruşma sırasında başvuranın bir avukat tarafından temsil edildiğini belirtmiştir.

Hükümet, ayrıca, başvuranın sahte bir kimlikle yakalandığı konusuna da dikkat çekmiştir. Başvuranın iki evinde de TKEP/L'ye ait bir adet silah, iki adet şarjör, mermi ve bazı belgeler bulunmuştur. Başvuran, bulunan bu eşyaların kendisine ait olduğunu ve söz konusu örgüte üye olduğunu itiraf etmiştir.

Ayrıca, TKEP/L ile ilgili olarak farklı Devlet Güvenlik Mahkemeleri önünde yürütülen ceza yargılaması sırasında, sanıklar başvuranın suçlu olduğunu ima eden ifadelerde bulunmuşlardır.

Hükümet'e göre, Devlet Güvenlik Mahkemesi'ne ait dava dosyasında bulunan belge ve ifadelerin tamamı birbiriyle tutarlıdır. Hükümet, AIHM'nin içtihadına atıfta

bulunarak, ceza yargılaması sırasında delilleri ve delillerin uygunluğunu değerlendirme görevinin ulusal mahkemelere ait olduğunu belirtmiştir. AİHS'nin 6. maddesi, adil yargılanma hakkını güvence altına almasına rağmen, iç hukuk bağlamında öncelikli bir konu olan delillerin kabuledilebilirliğine ilişkin herhangi bir kural koymamıştır.

A. Kabuledilebilirlik

Başvuranın kötü muamele altında vermiş olduğu ifadelere dayanılarak mahkum edildiği yönündeki iddiasıyla ilgili olarak, AİHM, başvuranın gözaltı sırasında kötü muameleye maruz kaldığının tespit edilmediğini kaydeder.

Başvuranın avukatının temyiz davasına ilişkin bazı belgeleri kendisine iletmesinin cezaevi yetkililerince engellediği yönündeki iddiasıyla ilgili olarak, AİHM, başvuranın bu iddiayı destekleyen herhangi bir delil sunmadığını kaydeder.

AİHS'nin 6. maddesi uyarınca yapılan şikayetlerin açıkça dayanaktan yoksun olduğunu kaydeden AİHM, AİHS'nin 35/3 maddesi uyarınca bu şikayetlerin reddedilmesi gerektiğine karar verir.

Başvuranın gözaltındayken ve Cumhuriyet Savcısı ile hakim önünde çıkarıldığı sırada avukat yardımı alamadığı konusunda AİHS'nin 6/3(c) maddesiyle bağlantılı olarak 6/1 maddesi uyarınca yapmış olduğu şikayetle ilgili olarak, AİHM, bu şikayetin AİHS'nin 35/3 maddesi uyarınca açıkça dayanaktan yoksun olmadığını kaydeder. Dolayısıyla, söz konusu şikayet kabuledilebilir niteliktedir.

B. Esas

AİHM, yedi gün süren (24 Ekim 1997-31 Ekim 1997 tarihleri arası) gözaltı sırasında, başvuranın polis memurları tarafından üç kez sorgulandığını gözlemlemektedir. Bu gözaltı süreci sonunda, başvuran, Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Savcısı ve hakim tarafından da sorgulanmıştır. Söz konusu zamanda uygulanmakta olan kanun uyarınca, ön soruşturma sırasında başvuranın avukat yardımı talep etme hakkı bulunmamaktaydı. Bunun sonucu olarak da, polis, Cumhuriyet Savcısı ve hakim tarafından sorgulanırken, başvuran avukat yardımından yararlanmamıştır.

AİHM, başvuranın gözaltındayken sorgulanması sırasında kendini suçlayıcı ifadelerde bulunduğunu, söz konusu ifadelerin Cumhuriyet Savcısı'nın iddianamesinde ve görüşlerinde hayati önem taşıyan unsurlar haline geldiğini ve başvuranın mahkumiyetinde önemli rol oynadığını gözlemlemektedir.

AİHM, ilk olarak, AİHS'nin 6. maddesinin, davanın görüşülmesinden önce, ancak bu hükümlere ilk safhalarda uymamanın davanın hakkaniyetine ciddi şekilde zarar vermesinin söz konusu olduğu durumlarda geçerli olabileceğini hatırlatır (*Salduz / Türkiye*, no. 36391/02). Ayrıca, adil yargılanma hakkının yeterince "uygulanabilir ve etkili" olabilmesi için, AİHS'nin 6/1 maddesi, genel kural olarak, her davanın özel koşulları uyarınca söz konusu hakkın sınırlandırılmasını gerektirecek zorunlu sebepler olmadıkça, şüphelinin polis tarafından ilk kez sorgulanmasından itibaren avukat yardımının sağlanmasını gerektirmektedir. Zorunlu sebeplerin istisnai olarak avukata erişim hakkının kısıtlanmasını haklı göstermesi halinde bile, böylesi bir kısıtlama, gerekçesi ne olursa olsun, sanığın AİHS'nin 6. maddesi tarafından güvence altına alınan haklarına hâlel getirmemelidir. Sanığın polis sorgusu sırasında avukat

yardımlı almaksızın kendini suçlayıcı ifadelerde bulunması ve söz konusu ifadelerin mahkumiyeti için kullanılması halinde, savunma hakları prensip olarak telafi edilemez bir şekilde zarar görür (*ibid*).

Söz konusu davada, başvuranın mahkumiyeti, gözaltına bulunduğu sırada avukat yardımlı almaksızın TKEP-L lideri olduğunu itiraf ettiği ifadesine dayandırılmıştır. Ancak, başvuran, ceza yargılamasının sonraki bütün safhalarında söz konusu ifadesini geri almıştır. Olayların yaşandığı sırada yürürlükte olan Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nun 247. maddesine göre polise veya Cumhuriyet Savcısı'na verilen ifadeler, eğer söz konusu ifadelerin içinde bulunduğu sorgu kayıtları delil olarak kabul ediliyorsa, hakim önünde tekrar edilmelidir. Söz konusu hükme rağmen, ilk derece mahkemesi başvuranın itirafını delil olarak kabul etmiş ve başvuranın mahkumiyetini bu ifadeye dayandırmıştır. AİHM'ye göre, söz konusu tespit, AİHS'nin 6/1 maddesi ile bağlantılı olarak 6/3(c) maddesinin ihlal edildiği sonucuna varmak için tek başına yeterlidir.

Bu sonuca rağmen, AİHM, AİHS'nin 6. maddesi ile güvence altına alınan adil yargılanma şartlarının diğer ihlallerini incelemenin uygun olacağı kanaatindedir. AİHM, ilk derece mahkemesinin, başvuranın itirafının iki delil grubuyla desteklendiği kanaatine vardığını gözlemlemektedir. İlk delil grubu, diğer sanıkların, yine avukat yardımlı almaksızın, aynı gözaltı sürecinde polise verdiği ifadelerden oluşmaktadır. İkinci delil grubu ise TKEP/L'nin üst örgütü olan TKEP'ye üye olmaktan yargılanan kişilerce farklı ceza mahkemeleri önündeki duruşmalar sırasında verilen ifadelerden oluşmaktadır.

İlk delil grubuyla ilgili olarak, AİHM, başvuranla birlikte yargılanan diğer sanıkların, gözaltındaki sorguları sırasında verdikleri ifadeleri sonradan geri aldıklarını ve bunun sonucunda, ilk derece mahkemesinin, aleyhlerinde başka herhangi bir delil bulunmadığını belirterek sanıkları serbest bıraktığını gözlemlemektedir. Bununla birlikte, ilk derece mahkemesi, başvuranla birlikte yargılanan diğer sanıkların ifadelerinin başvuranın itirafını doğruladığı sonucuna varırken, sanıklar tarafından ifadelerin geri alındığını göz önünde bulundurmamıştır.

İkinci delil grubuyla ilgili olarak, AİHM, bütün delillerin duruşmada sanığın önünde gösterilmesi gerektiğini hatırlatır. Adil yargılama, sanığın haklarına saygı gösterilmesini gerektirmektedir. Söz konusu haklar, kural olarak, sanığın, ifadesini verdiği sırada ya da yargılamanın daha sonraki aşamalarında, aleyhinde ifade veren tanığa itiraz etmesi veya sorular sorması için yeterli ve uygun bir fırsatın verilmesini gerektirmektedir (*Isgrò / İtalya*, A Serisi no. 194-A; *Lucà / İtalya*, no. 33354/96). Bunun tabii sonucu olarak, bir mahkumiyetin sadece veya belirleyici ölçüde, sanığın soruşturma veya yargılama aşamasında sorgulama veya sorgulatma imkanı bulamadığı bir kimsenin beyanlarına dayanması halinde, sanığın hakları AİHS'nin 6. maddesinin sağladığı güvencelerle bağdaşmayacak ölçüde kısıtlanmış olur (*Sadak ve Diğerleri / Türkiye*, no. 29900/96).

AİHM, Savunmacı Hükümet tarafından da kabul edildiği üzere, farklı duruşmalarda verilen ifadelerin başvuran aleyhinde kullanıldığını gözlemlemektedir. Bu husus, ilk derece mahkemesinin kararında açıkça görülmektedir. Ayrıca, başvuranın ilk derece mahkemesinden en az iki kez talepte bulunmasına rağmen, farklı ceza mahkemeleri önünde başvuran aleyhinde ifade veren kişiler, başvuranın ilk derece mahkemesi önündeki duruşmasına çağırılmamışlardır.

AİHM, yukarıda altı çizilen eksikliklerin, başvuranın gözaltındayken ifade verdiği sırada avukat yardımı alamamasının doğurduğu sonuçları daha da kötüleştirdiği kanaatindedir.

AİHM, yukarıda anlatılanlar ışığında, başvuranın ceza yargılamasının ilk aşamasında avukat yardımından yararlanamaması nedeniyle AİHS'nin 6. maddesi tarafından güvence altına alınan sanık haklarının kısıtlandığı sonucuna varır. Dolayısıyla, AİHS'nin 6/1 maddesi ile bağlantılı olarak 6/3(c) maddesi ihlal edilmiştir.

IV. AİHS'NİN 41. MADDESİNİN UYGULANMASI

AİHS'nin 41. maddesine göre:

“Mahkeme işbu Sözleşme ve protokollerinin ihlal edildiğine karar verirse ve ilgili Yüksek Sözleşmeci Tarafın iç hukuku bu ihlali ancak kısmen telafi edebiliyorsa, Mahkeme, gerektiği takdirde, hakkaniyete uygun bir surette, zarar gören tarafın tatminine hükmeder.”

A. Tazminat

Başvuran, insanlık dışı muameleye maruz bırakıldığını ve adil olmayan bir yargılama sonucunda kötü muamele altında alınan ifadelerine dayanılarak ölüm cezasına çarptırıldığını iddia etmiştir. Başvuran, işkence sonucunda yaşadığı acı ve sıkıntı nedeniyle manevi tazminat olarak 30,000 Euro talep etmiştir.

Hükümet, başvuranın talep ettiği miktara itiraz etmiştir.

Benzer davalarda hükmedilen tazminat miktarlarını göz önünde bulunduran AİHM, hakkaniyete uygun olarak, AİHS'nin 6/1 maddesinin ihlalinden doğan manevi zarar karşılığında başvurana 2,000 Euro ödenmesine karar verir (*Salduz*, yukarıda kaydedilen).

AİHM, ayrıca, AİHS'nin 6/1 maddesinin ihlali için en iyi telafi yolunun, başvuranı, mümkün olabildiğince bu maddenin ihlal edilmediği bir duruma getirmek olduğu kanaatindedir (*Salduz*). AİHM, söz konusu ilkenin bu dava için de geçerli olduğunu belirtir. Sonuç olarak, AİHM, en uygun telafi yolunun **başvuranın talep etmesi halinde** AİHS'nin 6/1 maddesinin gereklerine uygun olarak yeniden yargılanması olacağı kanaatindedir (*mutatis mutandis*, *Gençel / Türkiye*, no. 53431/99).

B. Yargılama masraf ve giderleri

Başvuran, ayrıca, yerel mahkemeler ve AİHM önünde yapmış olduğu yargılama masraf ve giderleri için 12,310 TL (yaklaşık 6,000 Euro) talep etmiştir. Bu miktar, 650 TL tutarındaki masrafları ve 11,660 TL tutarındaki avukatlık ücretini kapsamaktadır. Başvuran, taleplerini desteklemek üzere avukatının dava için kaç saat çalıştığını gösteren bir çizelge sunmuştur.

Hükümet, başvuranın talebine itiraz etmiştir.

AİHM'nin içtihadına göre, bir başvuran gerçekliğini ve gerekliliğini kanıtladığı makul miktarlardaki yargı giderlerini elde edebilir. AİHM, söz konusu davada, elindeki bilgilere ve yukarıdaki kriterlere dayanarak, Avrupa Konseyi tarafından adli yardım başlığı altında verilen

715 Euro düşölerek bütün masraf ve giderler karşılığında başvurana 2,000 Euro ödenmesine karar verir.

C. Gecikme faizi

AİHM, gecikme faizinin, Avrupa Merkez Bankası'nın marjinal kredi kolaylıklarına uyguladığı faiz oranına üç puanlık bir artış eklenerek belirlenmesini uygun görmektedir.

BU GEREKÇELERE DAYANARAK AİHM,

1. Oybirliği ile başvuranın avukat yardımından yararlanma hakkına ilişkin şikayetin *kabuledilebilir olduğuna*;
2. Oy çokluğu ile AİHS'nin 3. maddesi uyarınca yapılan şikayetin kabuledilemez olduğuna;
3. Oybirliği ile başvurunun geri kalan kısmının *kabuledilemez olduğuna*;
4. Oybirliği ile AİHS'nin 6/3(c) maddesi ile bağlantılı olarak 6/1 maddesinin *ihlal edildiğine*;
5. Oybirliği ile,

(a)AİHS'nin 44. maddesinin 2. paragrafı gereğince kararın kesinleştiği tarihten itibaren üç ay içinde, ödeme tarihindeki döviz kuru üzerinden Türk Lirası'na çevrilmek üzere ve her türlü vergi ve kesintiden muaf tutularak Savunmacı Hükümet tarafından, başvurana, manevi tazminat olarak 2,000 Euro (iki bin Euro), yargılama masraf ve giderleri için Avrupa Konseyi tarafından adli yardım başlığı altında verilen 715 Euro düşölerek 2000 Euro (iki bin Euro) *ödenmesine*;

(b)Yukarıda belirtilen üç aylık sürenin sona erdiği tarihten itibaren ödemenin yapılmasına kadar, Avrupa Merkez Bankası'nın o dönem için geçerli olan marjinal kredi kolaylığı oranının üç puan fazlasına eşit oranda basit faiz uygulanmasına;

6. Oybirliği ile adil tatmine ilişkin diğer taleplerin *reddedilmesine karar vermiştir*.

İşbu karar İngilizce olarak hazırlanmış ve AİHM İçtüzüğü'nün 77. maddesinin 2. ve 3. paragrafları gereğince 5 Ocak 2010 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.

Fatoş Aracı

Nicolas Bratza

Zabıt Katibi Yardımcısı

Başkan